

Bron: Brochure '[Werk en inkomen bij ziekte. Een praktische gids](#)', een uitgave van de Steungroep ME en Arbeidsongeschiktheid en de Whiplash Stichting Nederland, 2012

Let op: in onderstaand overzicht is de nieuwe regeling voor Wajonguitkeringen, die zijn ingegaan vanaf 1 januari 2015, nog niet verwerkt.

Verhoging, opnieuw toekenning of alsnog toekenning van een WIA-, Wajong-, WAZ-, of WAO-uitkering bij toegenomen arbeidsongeschiktheid

Wanneer u eerder een arbeidsongeschiktheidsuitkering (WAO, WIA, WAZ of Wajong) hebt aangevraagd en uw beperkingen zijn binnen vijf jaar daarna toegenomen, dan kan het zijn dat u recht hebt op verhoging, opnieuw toekenning of alsnog toekenning van die uitkering. Bij een eventuele ziekmelding is het dus goed om na te gaan of er sprake is van toegenomen beperkingen. Ook in andere gevallen dan een ziekmelding is het aan te bevelen om bij toegenomen beperkingen na te gaan wat uw uitkeringsrechten zijn.

Hieronder vindt u informatie over uw mogelijke rechten na een eerdere aanvraag van

- een WIA-uitkering (WGA of IVA)
- een nieuwe Wajong-uitkering
- een WAO-, WAZ- of oude Wajong-uitkering.

Toegenomen arbeidsongeschiktheid

Als u aan UWV doorgeeft dat uw beperkingen zijn toegenomen, moet UWV dit beoordelen en nagaan of er daardoor sprake is van toegenomen arbeidsongeschiktheid en of deze leidt tot een hogere arbeidsongeschiktheidsuitkering. Daarbij kan het verschil maken of de toename van de arbeidsongeschiktheid wordt veroorzaakt door dezelfde oorzaak als uw oorspronkelijke arbeidsongeschiktheid, of door een andere oorzaak. Ook de mate van uw arbeidsongeschiktheid en de datum waarop uw uitkering is vastgesteld, herzien, ingetrokken of geweigerd, is van belang. Bij een WGA-uitkering kan ook nog een rol spelen wat u feitelijk verdient. Bij toegenomen beperkingen is het bovendien van belang goed na te gaan wanneer deze zijn toegenomen. In de praktijk kan dit eerder zijn dan het optreden van ziekteverzuim of de aanvraag van een (hogere) uitkering. Dit kan bepalend zijn voor uw rechten.

De regelingen zijn al met al nogal ingewikkeld, niet alle adviseurs zijn er goed van op de hoogte en ook bij UWV gaat er wel eens wat mis met de toepassing. U kunt daarom het beste eerst met behulp van onderstaande informatie zelf globaal uitzoeken waar u recht op zou kunnen hebben. Op basis daarvan kunt u advies vragen bij UWV, een vakbond of een rechtshulpverlener. Wanneer u denkt dat u in aanmerking kunt komen voor een (hogere) uitkering op grond van toegenomen beperkingen, kunt u deze zelf bij UWV aanvragen. Houd er wel rekening mee dat de uitkomst niet bij voorbaat vaststaat. Een verslechterde gezondheid leidt niet automatisch tot meer beperkingen. Toegenomen beperkingen leiden niet

automatisch tot meer arbeidsongeschiktheid. En toegenomen arbeidsongeschiktheid leidt niet automatisch tot een hogere arbeidsongeschiktheidsklasse of een hogere uitkering.

Dezelfde oorzaak: voordeel van de twijfel

Het is niet altijd goed vast te stellen of de toegenomen arbeidsongeschiktheid voortkomt uit dezelfde oorzaak of uit een andere. De Centrale Raad van Beroep, de hoogste rechter in sociale verzekeringszaken, past daarom het voordeel van de twijfel toe: als er onduidelijkheid is over de oorzaak moet ervan uit worden gegaan dat de nieuwe klachten dezelfde oorzaak hebben als de oorspronkelijke. Het UWV heeft dit principe als regel vastgelegd in de standaard 'Toegenomen arbeidsongeschiktheid door dezelfde oorzaak'. Volgens deze regel moet er, als niet duidelijk is dat de toegenomen arbeidsongeschiktheid uit dezelfde oorzaak voortkomt, maar evenmin duidelijk is dat de toegenomen arbeidsongeschiktheid een andere oorzaak heeft, van uitgegaan worden dat er sprake is van dezelfde oorzaak. Het UWV mag niet ontkennen dat er een oorzakelijk verband is zonder dat dat door behoorlijk medisch onderzoek is aangetoond.

Als u een ziekte hebt die tot uiteenlopende lichamelijk en/of psychische klachten kan leiden, is het vaak aannemelijk te maken dat nieuwe klachten en toegenomen arbeidsongeschiktheid niet het gevolg zijn van een nieuwe oorzaak, maar van dezelfde oorzaak als die van de oorspronkelijke arbeidsongeschiktheid.

***Let op:** in het volgende ontbreken details die in bepaalde situaties wel van belang kunnen zijn. Wilt u precies weten hoe het in uw situatie zit, neem dan contact op met het UWV. U kunt ook een rechtshulpverlener vragen om aan de hand van de wettekst uit te zoeken wat op u van toepassing is.*

1. Toegenomen beperkingen en toegenomen arbeidsongeschiktheid na eerdere aanvraag WIA-uitkering

De *Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA)* regelt het recht op een uitkering voor werknemers die op of na 1 januari 2004 arbeidsongeschikt zijn geworden. Deze wet kent twee uitkeringsregelingen, de *Regeling werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten (WGA)* en de *Inkomensverzekering volledig en duurzaam arbeidsgeschikten (IVA)*.

IVA-uitkering

Als u een IVA-uitkering ontvangt op basis van volledige (arbeidsongeschiktheidspercentage 80-100%) en duurzame arbeidsongeschiktheid verandert er door toegenomen beperkingen of arbeidsongeschiktheid niets in uw recht op uitkering.

Lopende WGA-uitkering

Als u een WGA-uitkering ontvangt én uw beperkingen zijn toegenomen

én

deze toename leidt tot volledige en duurzame arbeidsongeschiktheid dan kunt u UWV vragen om een beoordeling of er recht bestaat op een IVA-uitkering. In dit geval geldt geen wachttijd (art. 50 Wet WIA).

Als u een WGA-uitkering ontvangt

én

uw beperkingen zijn toegenomen

én

deze toename leidt tot toegenomen arbeidsongeschiktheid, niet duurzaam maar wel voor tenminste twee maanden, dan kan dit in bepaalde gevallen leiden tot recht op een hogere WGA-uitkering. (Hierbij speelt niet alleen uw arbeidsongeschiktheidspercentage een rol maar ook wat u feitelijk verdient). In dit geval geldt een wachttijd van 2 maanden (art. 60 lid 2 en lid 3, art. 62 lid 2 Wet WIA).

WIA- (WGA- of IVA)-uitkering geweigerd

Als u een WIA-uitkering hebt aangevraagd, maar deze is geweigerd omdat u minder dan 35% arbeidsongeschikt was en daarna

- is uw arbeidsongeschiktheid toegenomen binnen 4 weken na de datum van de weigering,

dan kan er alsnog een uitkering worden toegekend. In deze gevallen geldt geen wachttijd (art. 48 en 55 Wet WIA).

Als u een WIA-uitkering hebt aangevraagd, maar deze is geweigerd omdat u minder dan 35% arbeidsongeschikt was en daarna

- is uw arbeidsongeschiktheid toegenomen binnen 5 jaar na de datum van weigering

én

- de toegenomen arbeidsongeschiktheid wordt veroorzaakt door dezelfde oorzaak als die in verband waarmee u een WIA-uitkering had aangevraagd,

dan kan er alsnog een WIA-uitkering worden toegekend. In deze gevallen geldt geen wachttijd (art. 48 en 55 Wet WIA).

WIA- (WGA- of IVA-)-uitkering ingetrokken

Als uw WIA-uitkering is ingetrokken en daarna

- uw arbeidsongeschiktheid is toegenomen

én

- de toegenomen arbeidsongeschiktheid wordt veroorzaakt door dezelfde oorzaak als de oorspronkelijke

én

- de toegenomen, arbeidsongeschiktheid is ontstaan binnen vijf jaar na de intrekking,

dan kan deze uitkering opnieuw worden toegekend: Er geldt geen wachttijd (art. 50 en 57 Wet WIA).

2. Toegenomen beperkingen na eerdere aanvraag uitkering nieuwe Wajong

De *Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten (Wajong)* regelt onder andere een uitkering voor arbeidsongeschikte jonggehandicapten. Deze wet is per 1 januari 2010 drastisch veranderd. De nieuwe regels die vanaf 2010 gelden, noemen we hier 'nieuwe Wajong'. Behalve een uitkering regelt de nieuwe Wajong voor degenen die niet volledig en duurzaam arbeidsongeschikt zijn ook ondersteuning bij het vinden en houden van werk.

Nieuwe Wajong op basis van volledige en duurzame arbeidsongeschiktheid

Ontvangt u een nieuwe Wajong-uitkering op basis van volledige (arbeidsongeschiktheidspercentage 80-100%) en duurzame arbeidsongeschiktheid dan verandert er door toegenomen beperkingen of arbeidsongeschiktheid niets in uw recht op uitkering.

Nieuwe Wajong, geen volledige en duurzame arbeidsongeschiktheid

Ontvangt u een nieuwe Wajonguitkering, maar niet op basis van volledige en duurzame arbeidsongeschiktheid, én

- zijn uw beperkingen toegenomen
én
- leidt deze toename tot volledige en duurzame arbeidsongeschiktheid,

dan kunt u UWV vragen om een beoordeling of er recht bestaat op een Wajong-uitkering voor volledig en duurzaam arbeidsongeschikten.

Nieuwe Wajong geweigerd

Heeft u een nieuwe Wajonguitkering aangevraagd maar is deze geweigerd omdat u niet als jonggehandicapte werd beschouwd én

- uw arbeidsongeschiktheid is toegenomen
én
- de toegenomen arbeidsongeschiktheid wordt veroorzaakt door dezelfde oorzaak als de oorspronkelijke
én
- de toegenomen, arbeidsongeschiktheid is ontstaan binnen vijf jaar na het jaar wachttijd dat gold bij uw eerdere aanvraag¹
én
- het is niet aannemelijk dat u binnen een jaar volledig zal herstellen,

dan kunt u UWV vragen om te beoordelen of u alsnog recht hebt op een uitkering en/of ondersteuning bij werk volgens de nieuwe Wajong. In deze gevallen geldt geen wachttijd (art. 2:3 Wet Wajong).

Nieuwe Wajong ingetrokken

Als uw nieuwe Wajong-uitkering is ingetrokken en daarna

- is uw arbeidsongeschiktheid toegenomen
én

---

¹ Wachttijd: recht op een Wajong-uitkering kan ontstaan na een jaar wachttijd. Dat wil zeggen een aaneengesloten periode van een jaar arbeidsongeschiktheid nadat betrokkene op zijn 17de verjaardag arbeidsongeschikt was of nadat betrokkene arbeidsongeschikt is geworden toen hij tenminste zes maanden studeerde.

- de toegenomen arbeidsongeschiktheid wordt veroorzaakt door dezelfde oorzaak als de oorspronkelijke én
- de toegenomen, arbeidsongeschiktheid is ontstaan binnen vijf jaar na de intrekking, terwijl niet aannemelijk is dat u binnen een jaar volledig zal herstellen,

dan kan deze uitkering en/of ondersteuning bij werk opnieuw worden toegekend. Er geldt geen wachttijd (art. 2:17 Wet Wajong).

3. Toegenomen beperkingen en toegenomen arbeidsongeschiktheid na eerdere aanvraag WAO, WAZ of oude Wajong

De *Wet op de Arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO)* regelt het recht op een uitkering voor werknemers die voor 1 januari 2004 arbeidsongeschikt zijn geworden. De *Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen (WAZ)* regelde tot 1 augustus 2004 het recht op een uitkering bij arbeidsongeschiktheid voor zelfstandigen. Deze wet geldt alleen nog voor personen die al voor 1 augustus 2004 een WAZ-uitkering hadden.

De *Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten (Wajong)* regelt onder andere een uitkering voor arbeidsongeschikte jonggehandicapten. Deze wet is per 1 januari 2010 drastisch veranderd. Voor degenen die voor 1 januari 2010 al een Wajong-uitkering hadden blijven de regels van voor 1 januari 2010 gelden. Dit noemen we hier 'oude Wajong'. In deze drie regelingen speelt het arbeidsongeschiktheidspercentage en de arbeidsongeschiktheidsklasse een rol bij de bepaling van uw recht op een uitkering en de hoogte daarvan.

Wanneer in deze tekst over weigering of intrekking van een uitkering wordt gesproken, heeft dit alleen betrekking op weigering of intrekking vanwege het feit dat UWV u voor minder dan 15% (WAO) of 25% (Wajong, WAZ) arbeidsongeschikt heeft verklaard.

Vraag 1.

Betrof uw eerdere aanvraag een oude Wajonguitkering (aangevraagd voor 2010), WAZ- of WAO-uitkering?

Zo ja

Ga naar vraag 2

Zo nee

Lees dan 1 (WIA) of 2 (nieuwe Wajong).

Vraag 2.

Ontvangt u een WAO-, WAZ of oude Wajonguitkering op basis van volledige arbeidsongeschiktheid (arbeidsongeschiktheidspercentage 80-100%)?

Zo ja,

dan verandert er door toegenomen beperkingen of arbeidsongeschiktheid niets in uw recht op uitkering.

Zo nee

Ga naar vraag 3

Vraag 3.

Is uw arbeidsongeschiktheid toegenomen binnen vier weken na de datum van de eerdere toekenning, weigering, intrekking of herziening² van uw WAO-, WAZ, of Wajong-uitkering én leidt de toegenomen arbeidsongeschiktheid tot een hogere arbeidsongeschiktheidsklasse?

Zo ja

dan komt u in aanmerking voor verhoging van een lopende uitkering (WAO, WAZ, oude Wajong), opnieuw toekenning van een ingetrokken uitkering of alsnog toekenning van een eerder geweigerde uitkering (WAO, oude Wajong). Hiervoor geldt geen wachttijd (art.39 WAO, artikel 3:16 Wajong, art.14 WAZ).

N.B. Bij de WAZ is opnieuw of alsnog toekennen sinds 1 augustus 2008 niet meer mogelijk.

Zo nee

ga naar vraag 4.

Vraag 4.

Is uw nieuwe, toegenomen, arbeidsongeschiktheid ontstaan binnen vijf jaar na de datum van de eerdere toekenning, herziening, intrekking of weigering van uw WAO- WAZ- of Wajong-uitkering én wordt de toegenomen arbeidsongeschiktheid veroorzaakt door dezelfde oorzaak als de oorspronkelijke én leidt de toegenomen arbeidsongeschiktheid tot een hogere arbeidsongeschiktheidsklasse?

Zo ja

dan komt u in aanmerking voor verhoging van een lopende uitkering (WAO, WAZ, oude Wajong), opnieuw toekenning van een ingetrokken uitkering, of toekenning van de eerder geweigerde uitkering (WAO, oude Wajong). De wachttijd daarvoor is 4 weken (art. 39a WAO, artikel 3:14 Wajong, art. 16 WAZ, art. 43a WAO, art. 3:21 Wajong).

N.B. Bij de WAZ is opnieuw of alsnog toekennen sinds 1 augustus 2008 niet meer mogelijk.

Zo nee

ga naar vraag 5.

---

² alleen bij herziening op grond van toegenomen arbeidsongeschiktheid óf herziening of intrekking op grond van afgenomen arbeidsongeschiktheid terwijl uw arbeidsongeschiktheid voorheen minstens 80% was

Vraag 5.

**Bedroeg uw oorspronkelijke arbeidsongeschiktheid tenminste 45%
én
leidt uw toegenomen arbeidsongeschiktheid tot een hogere arbeidsongeschiktheidsklasse?**

Zo ja

dan komt u in aanmerking voor een verhoging van een lopende uitkering (WAO, WAZ, Oude Wajong). De wachttijd daarvoor is vier weken (art. 38 WAO, art. 3:15 Wajong, art. 14 WAZ).

Zo nee,

ga dan naar vraag 6.

Vraag 6.

**Wordt uw toegenomen arbeidsongeschiktheid veroorzaakt door dezelfde oorzaak als de oorspronkelijke
én
leidt de toegenomen arbeidsongeschiktheid tot een hogere arbeidsongeschiktheidsklasse?**

Zo ja

dan komt u in aanmerking voor verhoging van een lopende uitkering (WAO, WAZ, oude Wajong). De wachttijd daarvoor is twee jaar als het om een WAO- en één jaar als het om een Wajong- of WAZ-uitkering gaat (art. 37 WAO, art. 3:14 WAJONG, WAZ art. 13).

Zo nee

ga naar vraag 7.

Vraag 7.

**Is uw arbeidsongeschiktheid toegenomen
én**

- **bij een WAO-uitkering: werkte u op dat moment in loondienst of ontving u een ZW- of WW-uitkering?**
- **bij een WAZ-uitkering: verrichte u op dat moment of in de 52 weken daarvoor arbeid?**
- **bij een oude Wajonguitkering: was u onmiddellijk voor de toename meer dan zes maanden studerend?**

én

leidt de toegenomen arbeidsongeschiktheid tot een hogere arbeidsongeschiktheidsklasse?

Zo ja

dan komt u in aanmerking voor verhoging van een lopende uitkering. De wachttijd daarvoor is twee jaar als het om een WAO- en één jaar als het om een Wajong- of WAZ-uitkering gaat (art. 37 WAO, art. 3:14 WAJONG, WAZ art. 13).

Zo nee

dan bestaat er geen mogelijkheid om op grond van toegenomen arbeidsongeschiktheid een hogere WAO-, WAZ- of Wajonguitkering te krijgen.